

Hyvinvointi- ja elinvoimalautakunta

1000e	TP 2024	TA 2025 + Muutos	TA 2026
Toimintatulot (ulk)	414	1 378	1 505
Toimintamenot (ulk)	-3 161	-10 504	-11 118
Toimintakate (netto)	-2 747	-9 126	-9 613
Toimintatulot* (ulk ja sis)	414	1 378	1 505
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-5 995	-14 022	-14 115
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-5 581	-12 644	-12 610
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-145	-19	-6
Muut lask. vyörytyskustannukset	-1 041	-882	-476
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-7 181	-14 923	-14 597
* valtuustoon nähden sitovat erät			

HYVINVOINTI, ELINVOIMA JA KEHITTÄMINEN

Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden hallinto (hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen) vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta ja päätettäväksi tuotavien asioiden valmistelusta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja alueellisten toimijoiden kanssa. Tehtävänä on tukea kuntastrategian toteuttamista ja elinvoiman kehittämistä edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu koko kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiotyö, yhteisöavustukset sekä kehittämishankkeet ja -ohjelmat. Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden palvelualue tuottaa palveluja seitsemällä tehtäväalueella. Yhteisölliset asukashyvinvointia ja osallisuutta edistävät palvelut ovat: kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut. Elinvoimaa laajasti tukevat palvelut ovat: hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen, työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut sekä maaseutupalvelut.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen hyvinvointisuunnitelmaa ja osallistavaa foorumitoimintaa toteuttamalla.	Toteutetaan hyvinvointisuunnitelman 2025–2029 mukainen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen yhteistyörakenne ja -ryhmien toiminta sekä vuosittaiset foorumit.
Kasvu ja elinvoima	Kestävää kasvua ja toimenpiteitä edistetään kuntastrategiaa tukevilla poikkihallinnollisilla ja monialaisilla kehittämisohjelmilla ja laadukkaalla projektitoiminnalla.	Elinvoimaohjelman ja kyläohjelman toteuttaminen ja yhteistyötoimijoiden sitouttaminen valituihin toimenpiteisiin.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden palvelualueella toteutetaan kuntalain säätämää velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Tehtävää toteutetaan yhteistyössä kunnan eri toimialojen: julkisen, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin sekä kuntalaisten välillä. Tehtävät perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista, lakiin kunnan kulttuuritoiminnasta sekä liikuntalakiin ja nuorisolakiin. Palveluiden alueelliset järjestämis- ja yhteistyötehtävät perustuvat lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä lakiin maaseutuhallinnon järjestämisestä.

Kehittämistoiminnassa on keskeistä edistää Lempäälän kuntastrategian toteutumista tarkennetulla ohjelmatyöllä ja näihin liittyvillä projekteilla. Keskeisenä tehtävänä on edistää koko kunnan

laaja-alaista elinvoiman kehittämistä ja toimijoiden välistä yhteistyötä, työllisyyttä sekä kylien elinvoimaisuutta.

Sujuva alueellinen yhteistyö Tampereen seudun työllisyysalueen, Tampereen kaupunkiseudun työryhmien ja Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa luo edellytykset löytää yhteiset ja vaikuttavat ratkaisut työllisyyden, yhteisöllisten palveluiden ja asukashyvinvoinnin toteuttamiselle. Lisäksi Lempäälän kunnalla on erityinen tehtävä toimia Pirkanmaan maaseutuhallinnon yhteistointa-alueen hallinnoijana ja kehittäjänä.

Kunnan yhteisöllisiä palveluita toteutetaan suunnitellusti moniammatillisella yhteistyöllä kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluissa. Järjestötoiminnan edellytyksiä edistetään avustustoiminnalla ja kumppanuussopimuksilla sekä osallistavalla foorumitoiminnalla ja järjestöyhteistyöllä.

Työllisyystilanteen jatkuessa edelleen heikkona ja pitkäaikaistyöttömien osuuden kasvaessa on Kelalle maksettavien kuntamaksuosuuksien määrään ja ennakointiin kiinnitettävä erityistä huomiota. Kuntamaksuosuudet ovat kaksinkertaistuneet verrattuna vuoden 2024 tasoon.

Hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen -tehtäväalueen olennaisimmat talouteen liittyvät muutokset vuodelle 2026 koskevat yhteisöbussitoiminnan siirtämistä kirjastopalveluiden tehtäväalueelle. Kehittämishankkeiden kirjaamista projektikustannuspaikalle on myös tarkennettu.

Hyvinvointi, elinvoima ja kehittäminen	TP 2024	TA 2025	TA2026
Yhteistyöfoorumien määrä (järjestöt)		12	6
Asukasillat			6
Foorumien kävijämäärät			120
Asukasosallisuustapahtumien kävijämäärät (Lempäälä-päivä, asukasillat)		60	520

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalaissa kunnalle asetettuja sisällöntuotannollisia velvoitteita mahdollistaen eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänkulun eri vaiheissa. Liikuntapalvelut vastaa kunnan liikuntaan liittyvästä sisällöntuotannosta järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa sekä liikunta- ja hyvinvointineuvontaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi liikuntapalveluissa tuetaan kansalaistoimintaa, seuratoimintaa ja kuntalaisten omatoimista liikkumisen aktiivisuutta. Liikuntapalvelut myöntää salivuoroja kunnan hallinnoimiin tiloihin seurojen, yritysten ja yksityisten toimijoiden käyttöön. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonnan elinkaarimallin kehittäminen sekä tulosten seurantaan ja raportointiin käytettävän työkalun (hyviö) käyttöönotto.	Hyviö -työkalu on käytössä ja tulokset raportoidaan hyvinvointityöryhmälle vuosittain.
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Liikuntapalveluiden viestintä ja markkinoinnin kehittäminen palveluiden käytön, näkyvyyden ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Liikuntapalveluiden somekanavien seuraajamäärä kasvaa ja liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2026 aikana vähintään kaksi liikkumiseen kannustavaa viestintäkampanjaa.

Palvelusuunnitelma

Liikuntalaissa määritetään (liikuntalaki, 5 §), että yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle muun muassa 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden tehtävänä on toteuttaa näistä liikuntalaissa kunnalle asetettujen velvoitteiden kahta ensimmäistä kohtaa. Liikuntalain lisäksi liikuntapalveluiden toimintaa ohjaavat kuntastrategia, liikkumisohjelma 2022–2026 sekä hyvinvointikertomus- ja suunnitelma.

Liikuntapalvelut toteuttaa toimintaa ohjaavien asiakirjojen tavoitteita tuottamalla liikunnanohjaustoimintaa, liikunta- ja hyvinvointineuvontaa, järjestämällä liikuntatapahtumia, edistämällä kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia liikunnan ja liikkumisen näkökulmasta, tukemalla seurojen toimintaa ja ihmisten omatoimista liikkumista muun muassa jakamalla käyttövuoroja kunnan

hallinnoimiin liikuntatiloihin ja -alueille sekä myymällä käyttöoikeutta kunnan kuntosaleille. Liikuntapalvelut myös vastaa seurojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja osallisuuden edistämisestä.

Liikkumisen vähentyessä kysyntä yksilö- tai ryhmämuotoisena toteutetulle sekä perheille tarjottavalle liikunta- ja hyvinvointineuvonnalle kasvaa jatkuvasti. Samalla myös tarve neuvontatoiminnasta saatavien tulosten ja vaikuttavuuden mittaamiselle on kasvanut. Liikuntapalveluiden kehittäminen vuonna 2026 kohdistuu erityisesti liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittämiseen kohti elinkaarimallia sekä palvelusta saatavien tulosten seurannan ja raportoinnin menetelmien käyttöönottoon ja kehittämiseen. Toiminnan kehittämistä, seuranta ja raportointia varten valtakunnallisesti kehitetty järjestelmä otetaan käyttöön.

Liikuntapalveluiden vaikuttavuutta ja tarjolla olevien palveluiden käytön lisäämistä varten liikuntapalveluiden näkyvyyttä ja saavutettavuutta on tarve kehittää. Vuonna 2026 liikuntapalveluiden tavoitteena onkin kehittää viestintää ja markkinointia palveluiden näkyvyyden ja sitä kautta käytön lisäämiseksi. Liikuntapalveluiden viestinnälle ja markkinoinnille luodaan suunnitelma sekä vuosikello, ja toimintaa ryhdytään toteuttamaan näiden mukaisesti. Lisäksi liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2026 aikana vähintään kaksi liikkumiseen kannustavaa viestintäkampanjaa.

Liikuntapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Terveys- ja erityisliikunnan ryhmät			
ryhmien määrä	44	48	50
osallistujien määrä	515	480	500
Liikuntaneuvonnan asiakkaiden/kontaktien määrä		50	50
Koulutettujen vertaisohjaajien määrä	26	35	30

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa kirjastolain mukaista lakisääteistä tehtävää yleisen kirjastotoiminnan järjestämisestä Lempäälän kunnassa. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää uudistuvaa ja monipuolista kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistointaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalveluissa tuotetaan kirjastolain antamia tehtäviä yhteistyössä kirjastoalan muiden toimijoiden ja yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Pääkirjaston tilojen ja käyttäjä-lähtöisyyden kehittäminen	Pääkirjastoon toteutetaan yksi uusi varattava kokoustila ja tila on otettu käyttöön.
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Digituen tarjoaminen laajenee eri kirjastoyksiköihin	Sähköisten sisältöjen ja palveluiden opastusta on järjestetty pääkirjastossa, Kuljun ja Sääksjärven lähikirjastoissa sekä Yhteisöbussissa.

Palvelusuunnitelma

Kirjastopalveluiden palvelusuunnitelma perustuu kirjastolain lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Pääkirjastosta, Sääksjärven ja Kuljun lähikirjastoista sekä Yhteisöbussi Lempistä koostuva palveluverkko on kaikkia kuntalaisia varten ja tarjoaa maksuttomia kuntalaisten peruspalveluja. Omatoimikirjastojen käyttöönotto vuonna 2024 on lisännyt kirjaston aukiolotunteja ja lähikirjastojen kävijä- ja lainausmääriä. Lainaavien asukkaiden määrän kasvu on ylittänyt viime vuosina väestökasvun ja on Lempäälässä korkealla tasolla (41,3 %). Aukiolojen ja kävijämäärien 5 % kasvua tavoitellaan myös vuonna 2026.

Kirjaston merkitys tilana ja yhteisöllisyyden rakentajana on kunnassa keskeinen. Vuonna 2026 pääkirjastoa kehitetään toteuttamalla vähintään yksi uusi varattava asiakastila sekä parantamalla tilojen käyttäjälähtöisyyttä ja toiminnallisten tilojen monipuolisuutta. Kirjastoyksiköiden saavutettavuutta parannetaan palvelu-, itsepalvelu- ja omatoimiaukioloja tietoperustaisesti kehittämällä. Uuden lähikirjaston suunnittelua strategisesti keskeiselle Sääksjärvelle ja Yhteisöbussein palveluiden myyntiä naapurikuntiin edistetään tavoitteellisesti. Digiopastuspalveluita laajennetaan kumppanuuksia hyödyntämällä pääkirjaston lisäksi lähikirjastoihin ja Yhteisöbussiin.

Laadukkaat kirjastopalvelut edellyttävät osaavaa henkilöstöä, PIKI-kirjastoyhteistyötä ja ymmärrystä kuntalaisten odotuksista. Tavoitteena on toteuttaa käyttäjäkysely ja päivittää

kirjaston tiimimuotoisuutta yhdessä henkilöstön kanssa kuntastrategian, uuden organisaation ja hyvinvointisuunnitelman mukaiseksi. Kirjaston sisäisiä työprosesseja on tavoitteena kirkastaa resurssiviisaasti esimerkiksi yhteisen kirjastokokoelman kelluvuudella. Kirjaston työntekijöiden osaamisen kehittäminen ja oppiminen vahvistuu PIKI-yhteistoiminnassa, alueellisen kehittämis-tehtäväverkoston avulla ja kansallisia kirjastoalan täydennyskoulutuksia hyödyntäen.

Kirjastopalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Kirjastokäynnit / asukas	8,7	8,8	9
Kirjaston PIKI-verkkokäynnit / asukas	9,4	9	9,5
Lainat / asukas	20,32	19,8	20
Lasten ja nuorten kirjahankinta kpl	6 186	3 500	6 000
Lasten ja nuorten kirjasto-opetuksen osallistujamäärä	2 152	3 000	2 200
Aukiolotunteja yhteensä	6 210	6 000	8 500

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kulttuuripalveluiden suunnitelmatyön päivittäminen	Toteutetaan kulttuurisuunnitelma, johon sisällytetään Kuokkalan museoraitin toimintasuunnitelma, kunnan taidekokoelmapoliittinen ohjelma sekä suunnitelmat julkisen taiteen ja prosenttiperiaatteen edistämiseksi kunnassa.
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kulttuuritoimintaan soveltuvien tilojen ja tapahtumapaikkojen avaaminen	Lempäälässä avataan vähintään yksi uusi kulttuuritoimintaan soveltuva tila sekä tapahtumapaikka.

Palvelusuunnitelma

Kulttuuripalvelut ovat tavoittaneet kuntalaisia viime vuosina hyvin, mikä on seurausta erityisesti kunnan tapahtumatarjonnan uudelleen tarkastelusta. Vuonna 2024 tapahtumien kävijämäärä kasvoi peräti 60 % edellisvuoteen nähden. Vuonna 2026 tapahtumien kävijämäärän osalta pyritään maltillisempaan kasvuun, koska vuosien 2024–2025 muutosten jälkeen tilanne on tasaantunut, eikä kävijämääriin ole enää realistista odottaa yhtä suurta vuosittaista kasvua.

Vuotuisten asiakaskyselyiden lisäksi kulttuuripalvelut toteuttaa yksittäisiä tapahtumia koskevia kyselyitä. Näistä kyselyistä saatuja tietoja hyödyntämällä mitataan kunnan järjestämien tapahtumien vaikuttavuutta tarkoitukseen laaditun kriteeristön avulla. Kriteeristö koostuu yhdeksästä tapahtumien vaikuttavuutta mittaavasta osatekijästä: 1) kävijäprofiili, 2) kävijämäärä, 3) budjetti, 4) näkyvyys, 5) kävijäkokemus, 6) taloudelliset vaikutukset, 7) sosiokulttuuriset vaikutukset, 8) vastuullisuus ja 9) vetovoimatekijät. Kriteeristön kehittämistä tapahtumien vaikuttavuutta mittaavana työkaluna jatketaan.

Kulttuuripalvelut pyrkii lisäämään toimintansa vastuullisuutta ja ilmastoystävällisyyttä kannustamalla tapahtumiin osallistuvia julkisen ja kevyen liikenteen käyttöön sekä kierrättämään tapahtumassa syntyvät jätteet, suosimalla hankinnoissaan uusiokäytettäviä ja kierrätettäviä materiaaleja sekä näiden pitkää käyttöikää ja korjattavuutta ja kiinnittämällä huomiota tapahtumapaikkojen saavutettavuuteen ja esteettömyyteen. Tapahtumien vastuullisuutta mitataan kulttuurikyselyiden ja tapahtumien vaikuttavuuden kriteeristön avulla.

Kulttuurihyvinvointia edistetään Lempäälässä muun muassa kulttuurilähete- ja -luotsitoiminnan avulla. Kulttuurilähetetoimintaa toteutetaan kohdennetusti yli 60-vuotiaille sekä erityisen tuen lapsille ja heidän perheilleen yhteistyössä Kulttuurikeskus PiiPoon kanssa. Erityisen tuen lapsille suunnattujen Perheiltojen jatkuvuus taataan sisällyttämällä toiminta ostopalveluna osaksi kulttuuripalveluiden palvelutarjontaa.

Kulttuuripalvelut toimii asiantuntijatahona Piippokeskuksen kehittämisessä kohti kulttuuritaloa. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan eri tehtäväalueiden, paikallisten yhdistysten, yritysten ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut koordinoi myös Lempäälä 160 -juhlavuoden 2026 toimintaa ja tapahtumia. Juhlavuoden kustannuksia on sisällytetty osittain hyvinvointi- ja elinvoimapalveluiden palvelualueen projektikustannuksiin. Juhlavuoden yhteisöllistä ja avointa toimintaa on suunniteltu toteutettavaksi myös kunnan perintövaroin.

Kulttuuripalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Kulttuuripalveluiden järjestämien toiminnan ja tapahtumien kävijämäärä	25 324	19 206	20 160
Tyytyväisyys kulttuuripalveluiden järjestämään toimintaan ja tapahtumiin			3,3/5

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön pääkohderyhmänä ovat 13–29-vuotiaat. Nuorisokasvatus on nuoren itseilmaisun, itsetunnon, itsen hyväksymisen tai itseksi tulemisen tukea. Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten suhteita toisiin nuoriin, luotettaviin aikuisiin, palvelujärjestelmään ja rakenteisiin, alueeseen ja lähiympäristöön, yhteiskuntaan sekä globaaliin maailmaan ja luontoon. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtäväänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Lempäälän keskusta-alueen nuorisotilatoiminnan kehittäminen nuorten tarpeet huomioiden. Nuorisotyön vakiinnuttaminen tasalaatuisiksi kaikilla palveluverkossa määritellyillä alueilla.	Keskustan alueelle perustetaan uusi nuorisotila.
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Nuorisopalveluiden yhdenvertaisuusperiaatteiden kehittäminen tasalaatuisiksi kaikissa nuorisotyön muodoissa.	Nuorisopalveluissa laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan toiminnoissa toteutetut yhdenvertaisuusperiaatteet, turvallisemman tilan periaatteet sekä osallistamisen eri tasot.

Palvelusuunnitelma

Nuorisopalveluiden palvelusuunnitelma perustuu nuorisolain lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Lempäälässä nuorisotyön palveluverkko on jaettu kolmeen pääalueeseen. Kaikilla alueilla on nuorten vapaa-ajan tilatoimintaa sekä yläkouluilla tehtävää koulunuorisotyötä. Määritellyt alueet ovat Sääksjärven alue, Ideapark/Hakkarin alue sekä keskustan alue.

Nuorisopalveluiden perustehtävä on tukea nuorten kasvua eri elämäntilanteissa. Lempäälässä tarjotaan nuorille monipuolista toimintaa, keskustelumahdollisuuksia, ehkäisevää päihdetyötä sekä tuetaan nuorten hyvinvointia, osallisuutta sekä itsenäistymistä. Toimintaamme kuuluvat nuorten kiireetön kohtaaminen, kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilojen ja -mahdollisuuksien tarjoaminen, nuorisotiedotus, pelinuorisotyö, kirjastonuorisotyö, koulunuorisotyö, liikunnallinen - ja kulttuurinen nuorisotyö. Järjestämme nuorille leiri- ja loma-ajan toimintaa sekä erilaisia tapahtumia.

Pääkohderyhmäämme ovat 12–20-vuotiaat nuoret. Lempäälän nuorisotilat ovat Sääksjärven nuorisotalo ja Ideaparkin nuortentila Spotti. Lisäksi nuorten kohtaamistyötä toteutetaan Lempäälän pääkirjastolla kirjastonuorisotyön menetelmin. Koulunuorisotyötä toteutetaan kaikilla kolmella Lempäälän yläkoululla Hakkarissa, Kanavalla ja Sääksjärven koululla. Nuorisopalvelut jalkautuvat

myös eri puolille Lempäälää Yhteisöbussi Lempin kyydissä tapahtumaluonteisesti. Lisäksi toteutamme nuorisotyötä paikallisissa tapahtumissa ja erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä. Teemme tiivistä yhteistyötä eri alueellisten verkostojen ja paikallisten toimijoiden kanssa – mutta erityisesti myös paikallisten nuorten kanssa.

Vuonna 2026 keskusta-alueen nuorisotilatoimintaa kehitetään nuorisotyön osallistamisohjelman tulosten pohjalta.

Nuorisopalvelut	TP2024	TA 2025	TA2026
Nuorisotilojen aukiolopäivät/vuosi	220		180
Nuorisotyön toimintatuntien määrä			13 000
Nuorten osallistujamäärä			25 000

TYÖLLISYYS- JA KOTOUTUMISPALVELUT

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut toteuttavat 1.1.2025 työllisyyspalveluiden uudistuksen yhteydessä kuntiin jääneitä lakisääteisiä tehtäviä. Työtämme ohjaa laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä, laki kotoutumisen edistämisestä, nuorisolaki ja kuntalaki. Lempäälän kunnan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden keskeisenä tehtävänä on tarjota Lempäälän ja Vesilahden kunnan alueen työnhakijoille tukea ja ohjausta työ- ja koulutuspaikkojen hakemiseen, työelämävalmiuksien vahvistamiseen, yksilölliseen työhaun ohjaamiseen sekä apua viranomaisasioiden hoitamisessa. Palvelut ovat tavoitteellista toimintaa, jonka kautta edistetään kuntalaisten pääsyä kiinni työhön ja toimeentuloon. Samalla etsitään ratkaisuja työttömyydestä aiheutuvien lakisääteisten kuntaosuuksien vähentämiseksi.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelujen eri palvelujen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen palveluiden käytön, tunnettavuuden ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Toteutetaan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden viestintä- ja markkinointisuunnitelma, johon sisällytetään eri yksiköiden toimintasuunnitelmat ja vuosikello sekä uuden Ohjaamo-toiminnan näkyvyys.
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kehitetään kuntien yhteistyönä keinoja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi.	Käynnistetään hanke/palvelu, joka pureutuu pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen ja tavoitteelliseen eläkeselvittelyyn.

Palvelusuunnitelma

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden palvelusuunnitelma perustuu lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä, lakiin työllistymisen monialaisesta edistämisestä, lakiin kotoutumisen edistämisestä, nuorisolakiin ja kuntalakiin. Lempäälän kunnalla (Sinisellä Talolla) toimii pääasiallisesti Ohjaamo, Etsivä nuorisotyö ja Nuorten työpaja Pointti, jotka tarjoavat palvelua alle 30-vuotiaille nuorille. Lisäksi Sinisellä Talolla toimii nuorten ja aikuisten yksilövalmennus. Lempäälä-talolla toimiva kunnan maahanmuuttajapalvelu vastaa työikäisten ulkopuolella olevista maahanmuuttajista, kuten perheistä. Kunnan vastuulla olevat lakisääteiset tehtävät tukevat maahanmuuttajien integroitumista kuntaan. Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden perustehävä on antaa asiakkaalle sopivaa palvelua oikea-aikaisesti - maksuttomasti ja ilman ajanvarausta.

Etsivä nuoristyö

Etsivä nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Lempäälässä toteuttavan etsivän nuorisotyön ensisijaisena tehtävänä on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella tai jotka tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut. Tarkoituksena on tavoittaa eri keinoin koulutuksen, työelämän ja tukijärjestelmien ulkopuolella olevia nuoria ja ohjata yksilöllisen ohjaustyön avulla heidät neuvonta-, ohjaus- ja tukipalveluiden piiriin. Toiminnan avulla nuori saa mahdollisuuden löytää ne tarjolla olevat palvelut, minkä avulla hän pääsee elämässä eteenpäin. Etsivän nuorisotyön työntekijät ovat helposti lähestyttäviä aikuisia, joihin on helppo ottaa kontaktia ja jotka ylläpitävät luottamuksellista vuorovaikutusta.

Toiminnan kohderyhmänä ovat 15–29-vuotiaat, ilman opiskelu- tai työpaikkaa olevat lempääläläiset nuoret, jotka tarvitsevat tukea, ohjausta ja apua palveluihin pääsemiseksi. Etsivä nuorisotyö tarjoaa myös varhaista tukea esimerkiksi tilanteessa, jossa nuoren opinnot ovat vaarassa keskeytyä. Tavoitteena on vähentää koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten määrää ja edistää nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Maahanmuuttajapalvelut

Maahanmuuttajapalvelut toteuttaa lakia kotoutumisen edistämisestä (681/2023). Lempäälän kunnan maahanmuuttajapalvelut vastaa työikäisten ulkopuolella olevista maahanmuuttajista (työvoiman ulkopuoliset, ei työikäiset, lapset, perheet). Kunnan maahanmuuttajapalvelut tukevat maahan muuttaneita kotoutumisen alkuvaiheessa, kuten kotoutumisen ja osaamisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelman laatiminen, antaa ohjausta ja neuvontaa sekä järjestää lakisääteisen yhteiskuntaorientaation. Kunnassa annetaan yleistä ohjausta ja neuvontaa kaikille vieraskielisille kuntalaisille sekä tarjotaan työntekijöille tukea maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä, muun muassa tulkkauksen käytössä.

Ohjaamo

Ohjaamo-toiminta perustuu lakiin nuorten työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023). Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille nuorille tarkoitettu paikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea monenlaisiin asioihin, kuten opiskeluun, työhön, raha-asioihin ja vapaa-aikaan liittyen. Kaikki nuoren tarvitsemat palvelut ovat tarjolla yhden oven periaatteella. Paikan päällä on vaihdellen eri asiantuntijoita useista eri organisaatioista ja muiden Sinisen Talon palvelujen kanssa.

Nuorten työpaja Pointti

Nuorten työpaja Pointin toimintaa ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Pointti tarjoaa nuorille työllistymistä tukevaa ryhmätoimintaa kahdeksan viikon jaksoissa, jonka aikana tehdään suunnitelma työkokeilua tai opiskelua varten. Kahdeksan viikon jakson aikana ryhmässä tehdään yritys- ja opilaitosvierailuja sekä toteutetaan työhön tutustumista. Ryhmään ohjaus tapahtuu Tampereen työllisyyspalveluista ja palvelu toteutetaan työkokeiluna, jolloin nuori on oikeutettu

työllistymistä tukevan toiminnan edellyttämiin etuuksiin. Pointin ryhmävalmennuksen jälkeen nuoren on mahdollista jatkaa Lempäälän kunnan yksilövalmennuksessa.

Yksilövalmennus aikuisille ja nuorille

Työtä ohjaa työvoimaviranomaisen kanssa solmittu sopimus palveluiden yhteensovittamisesta, jota ohjaa laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023). Lisäksi työtä ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Lempäälän kunnan yksilövalmennus on yksilöllistä valmennusta kohti koulutusta tai työelämää. Valmennus on suunnattu työttömille työnhakijoille, jotka ovat lähellä työ- tai opiskeluelämää, tarvitsevat apua sopivan koulutuspolun löytämiseen, hankitun osaamisen täydentämiseen tai työpaikan hakemiseen. Yksilövalmennuksessa asiakasta tuetaan tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa, selkeyttämään ammatillisia suunnitelmia ja soveltuvuutta eri aloille tai työtehtäviin, työ- tai opiskelupaikan hakemisessa, kehittämään työnhakutaitojaan, laatimaan työnhaun asiakirjat tai pohtimaan uutta urapolkua. Lempäälän kunnalla on lähes ainoana kuntana yksilövalmennusta, joka vähentää työttömyyttä Lempäälän kunnassa. Asiakkaat ohjautuvat Tampereen seudun työllisyysalueelta, Lempäälän toimipisteestä.

Lempäälän kunnalle julkiset työvoimaviranomaispalvelut järjestää Tampereen seudun työllisyysalue. Lempäälän kunnan työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut pyrkii lisäämään yhteistyötä Tampereen seudun työllisyysalueen kanssa etenkin asiakasohjaukseen liittyen. Lisäksi yhteistyötä tullaan tekemään aiempaa enemmän Tampereen seudun työllisyysalueen kanssa nykyisten palvelujen ja toimintatapojen kehittämisessä sekä uusien palvelujen kehittämisessä. Yhteistyötä tullaan tekemään säännöllisten tapaamisten merkeissä matalalla kynnyksellä niin, että kunnan ja työllisyysalueen yhteistoiminta on sujuvaa.

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut tulee vahvistamaan toimintansa läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta Lempäälän kunnassa, kuten kunnan maksamien kuntaosuuksien ja työttömyyden vähentämisessä. Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluissa tullaan seuraamaan ajantasaisesti seudun työllisyystilanteen kehitystä (tilastot ja Kelan kuntaosuudet), osallistumaan aktiivisesti alueen työllisyyden ja kotoutumisen tapahtumiin, kehittämään yhdessä alueen kuntien kanssa työllisyyttä lisääviä toimia ja hankkeita tiedolla johtamisen keinoin. Työllisyyden lisäämiseksi yhteistyötä lisätään niin alueen oppilaitosten kuin yritys- ja työnantajaverkoston kanssa. Työllisyydenhoidossa otetaan mukaan tiedolla johtamisen lisäksi ennakointityö.

Tampereen seudun työllisyysalueelle maksettava osuus julkisten viranomaistehtävien hoitamisesta ja valtiolle maksettavat lakisääteiset Kelan kuntaosuudet alueen työttömistä kuormittavat tällä hetkellä Lempäälän kunnan taloutta. Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palveluiden omat kustannukset ovat matalat, sillä seitsemän työntekijää yhdestätoista saa valtiontukemaa rahoitusta (KEHA: 100 % palkkausmenoihin, AVI: 75 % palkkaus- tai kokonaismenoihin). Lisäksi kunta saa valtiolta tukea lakisääteisten maahanmuuttajapalveluiden hoitamisesta. Korkeiden työllisyysmenojen vuoksi työllisyyden ja kotoutumisen tuen omien palveluiden toimintamenoja on vähennetty edellisen vuoden tasosta.

Työllisyyden ja kotoutumisen tuen palvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Työttömien määrä	1 015	1 075	1 050
Työttömyysaste	8,4	8,7	8,6
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	105	92	85
Pitkäaikaistyöttömien määrä	342	393	370

MAASEUTUPALVELUT

Maaseutupalveluiden tehtävänä on maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella Pirkanmaalla toteuttaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoja koskevien eri säädösten täytäntöönpano. Maaseutuelinkeinoviranomaisten keskeisimmät tehtävät ovat maataloustuki- ja korvausasioiden hoitaminen, maaseutuyritysten kehittäminen, maaseutuviranomaistoiminnan ja alkutuotannon varautumisasiat sekä hallinnollisten valvonta- ja tarkastustehtävien ja vahinkoarvioiden korvauskäsittelyt.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maaseutupalvelut toteuttaa vuosittain asiakaspalvelukyselyn ja ohjaa sähköisen asioinnin mahdollistamia uusia toimintoja pääasiallisesti toimintatavaksi.	Asiakaspalvelukyselystä saatu palaute ja kokonaisuivosana. Tavoitteena on asiakaspalautteen asteikolla 1–5 saada arvostanaksi yli 4.
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Tehostamme maaseutuelinkeinoviranomaistoiminnan varautumis- ja valmiustehtäviä.	Toteutetaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueelle valmiussuunnitelma.

Palvelusuunnitelma

Lempäälän kunnan isännöimänä maaseutupalvelut hoitaa Pirkanmaalla 17 kunnan kokoista maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella, johon 1.1.2025 alkaen ovat kuuluneet Akaa, Juupajoki, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisten käsittelyn kautta arvioidaan vuonna 2026 maksettavan yhteistoiminta-alueelle erilaisia tukia ja korvauksia noin 60 M€.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueelle kuuluvia tehtäväkokonaisuuksia tarkennetaan. Maaseutuviranomaistoiminnan uudelleenjärjestelyissä tullaan paremmin huomioimaan viranomais-toiminnan ja maatalouden alkutuotannon varautumis- ja valmiustehtävät. Lisäksi tullaan tarkemmin huomioimaan kuntien välisessä sopimuksessa yhteistoiminta-alueen maaseutuviranomaiselle määriteltä oikeutta osaltaan toimia myös sopimuskuntien omissa varautumis- ja valmiustehtävissä. Maaseutuhallinnon hallinto- ja valvontajärjestelmään ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen kiinnitetään enemmän huomiota. Maaseutuhallinnossa tullaan toimeenpanemaan maksajaviraston tietoturva- ja tietoturvapolitiikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001 mukaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Lempäälän kunnan omassa maaseudun kehittämistoiminnassa pyritään varaamaan määräraha muun muassa mahdollisiin kehittämisideoiden rahoittamiseen ja kunnan maisemakukkapeltojen

toteuttamiseen. Lisäksi on varattu määräraha Leader-toimintaryhmä Kantrin kuntarahoitusosuu-
deksi.

Maaseutuviranomaistoiminta	TP 2024	TA 2025	TA2026
Lempäälän maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella maata- loustukea/korvausta hakeneiden maatilojen määrä	1 603	2 040	1 970
Lempäälässä maataloustukea/korvausta hakeneiden maatilojen määrä	88	90	85
Yhteistoiminta-alueelle maksetut tuet ja korvaukset, M€	39,5	60	60
Viranomaistoiminnan hallintokulut maksetuista tuista, %	1,5	1	1
Maaseutuviranomaistoiminnan asiakaspalautteen kokonaisarvo- sana asteikolla 1(huono)-5(kiitettävä)	4,4	4	4